
Секція 5

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО, ЗЕМЕЛЬНОГО, ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА У ДЕМОКРАТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Валерія Володимирівна Будяк – студентка II курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Сергій Станіславович Лукаш** – директор
Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх
справ, доктор юридичних наук, професор

ПРАВОВІ ФОРМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ВОДНОГО ФОНДУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС

На сьогоднішній день досить актуальним є питання реалізації курсу на європейську інтеграцію України у всіх сферах державної політики, зокрема забезпечення імплантації законодавства Європейського Союзу у галузі земельно-правового регулювання.

Впровадження законодавства Європейського Союзу в земельне законодавство України – це важливий елемент внутрішніх реформ, які спрямовані на покращення не тільки земельно-правового регулювання, а й на розбудову громадянського суспільства, демократичної, соціальної та правової держави, зростання економічного потенціалу країни, підвищення рівня життя народу та зміцнення національного земельного законодавства.

Основні правові аспекти земельного законодавства України досліджували такі вчені-правники, як В. І. Андрейцев, С. В. Єлькін, П. Ф. Кулинич, Н. Р. Малишева, В. В. Носік, Д. В. Санніков, Т. Б. Саркісова, В. І. Семчик, Є. О. Підлісний, Ю. С. Шемшученко, М. В. Шульга та інші.

Актуальність теми дослідження обумовлена підписанням та ратифікацією Парламентом України у 2014 р. Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами.

Мета дослідження – провести диференціацію між правовими формами використання земель водного фонду України та країн Європейського Союзу.

Використання земель водного фонду регулюється Земельним кодексом України, Водним кодексом України та іншими нормативними актами у сфері земельного законодавства.

Так, Земельний кодекс закріплює можливість використання земель водного фонду на праві власності та праві користування. Користування даними землями може бути постійним і на умовах оренди.

Право постійного землекористування на землях обмежено як за формою власності юридичних осіб, так і за цілями використання. Право постійного землекористування мають тільки державні водогосподарські організації для догляду за водними об'єктами, прибережними захисними смугами, смугами відведення, береговими смугами водних шляхів, гідротехнічними спорудами тощо. Всі інші юридичні і фізичні особи користуються земельними ділянками водного фонду на умовах оренди [1].

Що стосується Європейського Союзу, то регулювання земельних відносин розглядається здебільшого в контексті охорони ґрунтів від забруднення та ерозії, окремо про земельне законодавство ЄС не йдеться.

До нормативно-правових актів, які регулюють використання земель водного фонду Європейського Союзу, належить «Директиви щодо якості води й управління водними ресурсами». Мета водного законодавства ЄС – використання водних ресурсів у ЄС, включаючи забезпечення задовільного якісного й кількісного стану поверхневих і ґрунтових вод. Законодавство закладає основу комплексної системи управління водними ресурсами і вимагає від країн-членів створення відповідних адміністративних структур, розробки планів і сучасної системи моніторингу. Крім цього, визначає стандарти якості поверхневих і ґрунтових вод у навколишньому середовищі, а також для конкретних видів водокористування (наприклад, питного постачання або купання), нормативи щодо викидів окремих забруднювачів (наприклад, нітратів), технологічні стандарти (наприклад, для очищення міських стоків).

Водне законодавство Нідерландів передбачає включення до складу водних об'єктів не тільки самої водної товщі, але і зв'язаної з нею землі (дна і берегів). Це потрібно враховувати при управлінні водним господарством. Французьке законодавство (Закон про воду 1992 р.) передбачає зміцнення русел і берегів річок, встановлює особливі правові режими. Особливий правовий режим встановлювали такі французькі закони, як: «Про охорону побережжя і берегів озер» 1975 р. і «З побережжя» 1986 р. Перший закон встановлював райони дикої природи, які не підлягали забудові або відчуженню у держави. Другий закон усилив екологічні вимоги і заборонив будівництво в межах 100-метрової смуги уздовж берегів.

Велика увага надається боротьбі з ерозією ґрунтів. У Франції Лісовий кодекс забороняв рубку і зведення лісу навіть на приватних землях у випадку, якщо дерева кріплять піски і охороняє ґрунти від водної ерозії. В страждаючій від ерозії Іспанії ще в 1951 р. спеціальний закон затвердив перший систематичний план боротьби з нею. В ній передбачалося заліснення і впорядкування площі річкових басейнів, живлячих водосховища.. В Італії, де основне антропогенне навантаження лягало на басейни річок, у ряді декретів-законів 1989 р. наказували термінові заходи проти забруднення ґрунту і по поліпшенню якості природних джерел постачання питної води.

Таким чином, аналізуючи результати реформування земельно-водних відносин, можна констатувати, що напрями використання водно-ресурсного потенціалу в останнє десятиріччя зазнали кардинальних змін. При екологічно грамотних водних правовідносинах основною задачею є неприпустимість виснаження і забруднення водотоків і водоймищ

Література

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. Земельний кодекс України | від 25.10.2001 № 2768–III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
2. В. Сай. Зарубіжний досвід правового регулювання земельних і водних відносин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/27109/1/010-041-046.pdf>

Вікторія Віталіївна Віхарєва – студентка II курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Наталія Ігорівна Дуравкіна** – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ

Загальновідомо, що власність – основа ринкової економіки. Саме тому Конституція України закріплює гарантії цього права. Так, ст. 41 Основного Закону визначає, що ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності.

Відповідно до ст. 378 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) право власності на земельні ділянки може бути припинене за рішенням суду у випадках, встановлених законом. Проте Земельний кодекс України (далі – ЗК України) передбачає й інші позасудові механізми припинення права власності на землю. Зокрема, підставами для припинення прав власності на землю відповідно до ст. 140 ЗК України є добровільна відмова власника від права на земельну ділянку,